

Podmienky oprávnenosti výdavkov

Táto príloha stanovuje všeobecné a špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov a vymedzuje zoznam a kategorizáciu oprávnených výdavkov a zoznam niektorých neoprávnených výdavkov v rámci **Výzvy na predkladanie žiadostí o zapojenie do národného projektu zameraného na obnovu národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu** (ďalej len "výzva").

Cieľom tejto prílohy je prehľadným spôsobom zdefinovať pravidlá oprávnenosti výdavkov pre projekty žiadateľov v rámci výzvy tak, aby boli vytvorené podmienky pre zostavenie rozpočtu zo strany žiadateľa v súlade s touto prílohou a transparentné, objektívne a efektívne posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektu v procese implementácie projektu.

Bližšia špecifikácia pravidiel a podmienok oprávnenosti výdavkov je uvedená v [Príručke k oprávnenosti výdavkov](#).

Postupy a pravidlá súvisiace s preukazovaním (dokladovaním) oprávnenosti výdavkov v procese implementácie projektu sú uvedené v Príručke pre užívateľov¹.

Za interpretáciu oprávnenosti výdavkov v rámci výzvy zodpovedá vyhlasovateľ výzvy.

A. Všeobecné podmienky oprávnenosti výdavkov

Vecná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska vecnej oprávnenosti musia výdavky spĺňať najmä nasledujúce podmienky:

- výdavky sú v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a právnymi dokumentmi z ktorých pre žiadateľa/užívateľa vyplývajú práva a povinnosti² ;**
- výdavky sú vynaložené na projekt** (existencia priameho spojenia s projektom) schválený vyhlasovateľom a realizovaný v zmysle podmienok výzvy a podmienok zmluvy o spolupráci, pričom v prípade, **ak je výdavok vynaložený aj na iné činnosti ako je realizácia schváleného projektu, oprávneným výdavkom je výlučne jeho pomerná časť zodpovedajúca rozsahu jeho skutočného vynaloženia v rámci realizácie hlavnej aktivity projektu;**
- výdavky sú vynaložené v súlade s pravidlami Programu Slovensko** na oprávnené aktivity, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu;
- výdavky sú primerané**, t. j. zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedajú potrebám projektu;

¹ <https://www.culture.gov.sk/operacne-programy-strukturalne-fondy/program-slovensko/narodny-projekt-obnova-narodnych-kulturnych-pamiatok-vo-vlastnictve-statu/vyzva-na-zapojenie/prirucka-pre-uzivatelov/>

² Predpis, opatrenie, usmernenie, metodický postup, príručka, rozhodnutie alebo akýkoľvek iný právny dokument bez ohľadu na jeho názov, právnu formu a procedúru (postup) jeho vydania alebo schválenia, ktorý bol vydaný akýmkoľvek orgánom zapojeným do riadenia, auditu a kontroly fondov EÚ vrátane finančného riadenia a/alebo ktorý bol vydaný na základe a v súvislosti s nariadením o spoločných ustanoveniach alebo nariadeniami k jednotlivým fondom, za podmienky, ak boli zverejnené.

- e) **výdavky spĺňajú zásady hospodárnosti³, efektívnosti⁴, účelnosti⁵ a účinnosti⁶**, vrátane zásady riadneho finančného hospodárenia podľa čl. 33 nariadenia 2024/2509⁷
- f) **výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné** a musia byť doložené účtovnými dokladmi alebo podkladmi (faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty), ktoré sú riadne evidované v účtovníctve užívateľa v súlade s platnou legislatívou a zmluvou o spolupráci; výdavky musia byť preukázateľne vynaložené⁸ a uhradené užívateľom;
- g) **výdavky sa navzájom časovo a vecne neprekrývajú a neprekrývajú sa ani s inými prostriedkami poskytnutými zo všeobecného rozpočtu EÚ.**

Časová oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska časovej oprávnenosti musia **výdavky vzniknúť⁹ počas realizácie hlavných aktivít projektu** (t. j. najskôr v deň začatia realizácie hlavnej aktivity projektu a najneskôr v deň ukončenia realizácie hlavnej aktivity projektu uvedený v zmluve o spolupráci), **nie však skôr ako 1. januára 2021 a neskôr ako 31. októbra 2029**. Najneskôr do 31. októbra 2029 musia byť oprávnené výdavky užívateľa aj uhradené.

Upozornenie:

V súvislosti s podmienkou časovej oprávnenosti výdavkov upozorňujeme žiadateľa, aby pri nastavovaní harmonogramu realizácie hlavnej aktivity projektu zohľadňoval vyššie uvedené podmienky časovej oprávnenosti výdavkov, ako aj ustanovenia Zmluvy o spolupráci a Príručky pre užívateľa.

Vyhlasovateľ je v procese implementácie v odôvodnenom prípade oprávnený prijímateľovi predĺžiť časovú oprávnenosť výdavkov, avšak najviac do 31.12.2029.

Územná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska územnej oprávnenosti **musia výdavky súvisieť s aktivitami, ktoré sú realizované na oprávnenom území**. Pre túto výzvu je oprávneným územím územie menej rozvinutého regiónu na úrovni NUTS III.

Štátna pomoc

Oprávnené aktivity tak, ako sú vo výzve stanovené môžu byť poskytovaním štátnej pomoci a teda vo vzťahu k oprávneným aktivitám, na ktoré sa vzťahuje Schéma štátnej pomoci, je potrebné dodržať podmienky oprávnenosti výdavkov vyplývajúce z tejto Schémy štátnej pomoci.

DPH

Daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“) je neoprávneným výdavkom okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovať jej odpočet podľa platnej legislatívy SR. DPH nie je oprávneným výdavkom v prípade, že užívateľ má nárok na jej odpočet na vstupe. Nárok na odpočet je vymedzený zákonom č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Oprávnená DPH sa vzťahuje len k plneniam, ktoré sú považované za oprávnené. V prípade, ak je výdavok oprávnený iba čiastočne, DPH vzťahujúca sa k tomuto výdavku je oprávneným výdavkom v rovnakom pomere.

³ Vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu.

⁴ Najvýhodnejší vzájomný pomer medzi použitými verejnými financiami a dosiahnutými výsledkami.

⁵ Vzťah medzi určeným účelom použitia verejných financií a skutočným účelom ich použitia.

⁶ Plnenie určených cieľov a dosahovanie plánovaných výsledkov vzhľadom na použité verejné financie.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

⁸ Odporúčame žiadateľom, ktorí sa podieľajú na realizácii viacerých projektov z fondov EÚ, aby vo všetkých projektoch uplatňovali pre tú istú skupinu výdavkov rovnakú metodiku výpočtu oprávnenej časti výdavkov, a to z dôvodu eliminácie možných nezrovnalostí v budúcnosti.

⁹ Za dátum vzniku výdavku sa považuje dátum uskutočnenia účtovného prípadu.

B. Číselník oprávnených výdavkov

Účelom číselníka oprávnených výdavkov je kategorizovať oprávnené výdavky podľa ich charakteru a uľahčiť žiadateľovi/užívateľovi správne zaradenie výdavkov do príslušných tried a skupín oprávnených výdavkov.

Číselník predstavuje uzavretý zoznam tried a skupín oprávnených výdavkov a v rámci nich najčastejšie sa vyskytujúcich druhov oprávnených výdavkov. Vecné vymedzenie výdavkov vrátane ich špecifikácií vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania. Napriek tomu, že číselník vychádza z účtovnej osnovy, nekopíruje ju¹⁰.

Prostredníctvom číselníka oprávnených výdavkov overuje vyhlasovateľ vecnú oprávnenosť výdavkov projektu.

1. Číselník oprávnených priamych výdavkov

Trieda 01 – Dlhodobý nehmotný majetok

Skupina 013 - Softvér

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- nákup softvéru (ak nie je súčasťou zmluvy na uskutočnenie stavebných prác alebo hardvéru a ak je zakúpený samostatne, tzn. že nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia), vrátane výdavkov na nákup licencií súvisiacich s používaním tohto softvéru;
- modernizácia softvéru vo vlastníctve žiadateľa, ktorý žiadateľ plánuje v rámci pripravovanej ŽoZNP zhodnotiť (napr. upgradovať/pridávať nové funkcionality) a využívať pre realizáciu a dosiahnutie cieľov projektu.

Skupina 014 – Oceniteľné práva

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- nákup licencií, užívacích práv, know-how, autorských práv, predmetov priemyselných práv a iných výsledkov duševnej tvorivej činnosti.

Skupina 019 – Ostatný dlhodobý nehmotný majetok

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- ostatný dlhodobý nehmotný majetok, t.j. dlhodobý nehmotný majetok, ktorý nie je zahrnutý v skupinách výdavkov 013 a 014.

Trieda 02 – Dlhodobý hmotný majetok

Skupina 021 – Stavby

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- rekonštrukcia a obnova stavieb a stavebné rekonštrukcie interiérov NKP (napríklad búracie práce, rekonštrukcie interiérov, rozširovanie skvalitnenie a modernizácia expozičných priestorov, napojenie stavieb na inžinierske siete v zmysle stavebného zákona, modernizácia technickej infraštruktúry, zníženie energetickej náročnosti budov, zateplenie/oprava strechy, výmena okien, bezpečnostných dverí, elektroinštalácie, vodoinštalácie, kabeláže, ozvučenia interiéru, reštaurátorské práce a podobne),

¹⁰ Vzhľadom na špecifiká v jednotlivých opatreniach MF SR určených pre dané účtovné jednotky.

- úprava súvisiacich verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene, sadové a parkové úpravy v areáli NKP, vrátane spevnených plôch,
- fyzická debarierizácia interiérov s cieľom prístupnosti NKP pre osoby so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva (napr. bezbariérové výťahy a plošiny, bezbariérové vstupy, bezbariérové hygienické zariadenia, vodiace hmatové línie a pod.),
- rekonštrukcia, obnova a stavebné rekonštrukcie exteriérov súvisiacich s NKP ,
- fyzická debarierizácia exteriérov s cieľom zabezpečenia prístupnosti NKP pre osoby so zdravotným postihnutím alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva (napr. bezbariérové vstupy, bezbariérové chodníky a iné spevnené plochy, vodiace hmatové línie a pod.)
- archeologický výskum v zmysle platnej legislatívy, ak si to nevyhnutne vyžaduje povaha projektu,
- výdavky na nákup stavieb do výšky znaleckého posudku (nie starší ako 3 mesiace pred predložením ŽoZNP), **maximálne však 10 % celkových oprávnených reálne vykázaných výdavkov na projekt (vrátane výdavkov na nákup pozemku)**.
- výdavky na prípravnú dokumentáciu (predprojektová príprava vrátane súvisiacich činností ako archeologické štúdie) a projektovú dokumentáciu,
- výdavky na stavebný a autorský dozor.

Skupina 022 - Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- nákup a modernizácia technickej infraštruktúry NKP, ak nie je súčasťou stavebných prác;
- interiérové vybavenie, ak nie je súčasťou stavebných prác.

Skupina 027 - Pozemky

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- výdavky na nákup pozemkov do výšky znaleckého posudku (nie starší ako 3 mesiace pred predložením ŽoZNP), na ktorých má byť projekt realizovaný, vo výške **maximálne však 10 % celkových oprávnených priamych reálne vykázaných výdavkov na projekt** (vrátane výdavkov na nákup stavby). Limit výdavkov sa posudzuje za projekt užívateľa.

Skupina 029 - Ostatný dlhodobý hmotný majetok

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- nákup zbierkových predmetov **maximálne do výšky 10 % z celkových oprávnených výdavkov projektu**
- technické zhodnotenie huteľnej kultúrnej pamiatky.

Trieda 11 – Zásoby

Skupina 112 - Zásoby

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- materiál súvisiaci s obnovou NKP, ktorého **hodnota bude aktivovaná do obstarávacej ceny dlhodobého hmotného alebo dlhodobého nehmotného majetku** (napr. materiál na realizáciu maliarskych, reštaurátorských, stolárskych a iných prác súvisiacich s obnovou NKP)

Trieda 51 – Služby

Skupina 518 – Ostatné služby

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- služby nevyhnutné na realizáciu obnovy NKP, ktorých **hodnota bude aktivovaná do obstarávacej ceny dlhodobého hmotného alebo dlhodobého nehmotného majetku**

Trieda 52 – Osobné výdavky

Skupina 521 – Mzdové výdavky

Do tejto skupiny výdavkov patria:

- mzdové výdavky (trvalý pracovný pomer, dohody o výkone prác mimo pracovného pomeru) vrátane všetkých povinných odvodov zamestnávateľa ako aj povinných sociálnych nákladov na zamestnancov vykonávajúcich odborné profesie - odborný garant, odborný a technický pracovník, ktorí sa priamo podieľajú na obnove NKP

Percentuálne limity pre mzdové výdavky na zamestnancov:

- Príspevok do 3 mil. EUR – **maximálne 10 %** z celkového príspevku na projekt,
- Príspevok nad 3 mil. EUR (vrátane) do 10 mil. EUR – **maximálne 6 %** z celkového príspevku na projekt,
- Príspevok nad 10 mil. EUR (vrátane) – **maximálne 4 %** z celkového príspevku na projekt.

Hodnota mzdových výdavkov nevyhnutných na realizáciu obnovy **NKP bude aktivovaná do obstarávacej ceny dlhodobého hmotného alebo dlhodobého nehmotného majetku.**

Trieda 93 – Rezerva

Skupina výdavkov 930 - Rezerva na nepredvídané výdavky

Do tejto skupiny výdavkov patria najmä:

- rezerva na dodatočné výdavky súvisiace so stavebnými prácami vo výške **maximálne 2,5 % z celkových oprávnených výdavkov na stavebné práce,**
- rezerva na dodatočné výdavky na poskytnutie služieb stavebného dozoru vo výške **maximálne 2,5 % z celkových oprávnených výdavkov na poskytnutie služieb stavebného dozoru.**

Podmienky pre rozpustenie rezervy budú bližšie špecifikované v Príručke pre užívateľa.

C. Príklady činností vykonávaných v projekte realizované vo vlastnej réžii zo strany žiadateľa

Odborný garant¹¹

- riadenie a koordinácia prác v oblasti obnovy NKP zabezpečenými vlastnými kapacitami užívateľa (napr. koordinácia konzervačných prác a remeselnej obnovy, architektonických prác atď.)
- odborný dohľad nad vypracovaním dokumentácie zabezpečovanej vlastnými kapacitami užívateľa (napr. geologickej úlohy, dokumentácie z umelecko – historického výskumu, architektonicko – historického výskumu, urbanisticko-historického výskumu, archeologického výskumu atď.) v súvislosti s obnovou NKP

¹¹ Užívateľ bude povinný v procese implementácie preukázať, že zamestnanec vykonávajúci činnosti odborného garanta má pre danú pracovnú pozíciu alebo na práce vykonávané na projekte potrebnú kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť.

	• spolupráca s dodávateľmi prác a tovarov/poskytovanie služieb v rámci HAP a dohľad nad vecným plnením uzatvorených zmlúv • pripomienkovanie dokumentácie vypracovanej dodávateľsky • zabezpečenie súhlasov a povolení potrebných pre realizáciu HAP • koordinácia úloh a činností nevyhnutných pre realizáciu HAP v súlade s harmonogramom realizácie aktivít v rámci obnovy NKP a rozpočtom • zodpovednosť za realizáciu HAP a napĺňanie merateľných ukazovateľov v rámci obnovy NKP
Odborný/technický pracovník¹²	• kurátorská činnosť napr. starostlivosť o zbierkový fond v čase obnovy NKP, realizácia ideovej koncepcie, akvizičná činnosť, prezentácie a odborné prednášky počas obnovy NKP a v nadväznosti na výsledok obnovy NKP, koordinácia vedeckých a odborných výskumov • pracovné činnosti zabezpečujúce digitálne spracovanie expozícií za účelom debarierizácie NKP • archeologické činnosti napr. realizácia terénneho výskumu, evidencia a dokumentácia nálezov, formulácia hypotéz a vytváranie zbierok v spojitosti s prácami vykonávanými pri obnove NKP • činnosti súvisiace s autorským dozorom (napr. výtvarného návrhu alebo scenáru) v spojitosti s obnovou NKP • konzervačné práce a činnosti spojené s konzervačnou vedou (napr. technologické a inžinierske činnosti, monitorovanie a skúšanie pred, počas a po konzervačných zásahoch) v spojitosti s obnovou NKP • remeselné práce/činnosti reštaurátora (napr. maliarske práce, stolárske práce, práca s kovem, látkou s cieľom opravy predmetu/objektu NKP) • činnosti súvisiace s architektonickými prácami v spojitosti s obnovou NKP • činnosti súvisiace s geologickou úlohou / vypracovaním dokumentácie z umelecko – historického výskumu, architektonicko – historického výskumu, urbanisticko-historického výskumu, archeologického výskumu atď.) v spojitosti s obnovou NKP

D. Stanovenie výšky výdavkov v rozpočte projektu

1. Stanovenie výšky priamych výdavkov v rozpočte projektu, ktoré si užívateľ bude vykazovať na základe účtovných dokladov alebo iných dokladov rovnocennej preukaznej hodnoty

Výšku priamych výdavkov v rozpočte projektu žiadateľ stanoví na základe trhových (reálnych) cien, a to prostredníctvom niektorého z nasledujúcich pomocných nástrojov:

- zrealizované verejné obstarávanie (zmluva s dodávateľom/objednávka alebo víťazná cenová ponuka) alebo
- prieskum trhu (v prípade, ak ešte nie je zrealizované verejné obstarávanie) alebo
- stavebný rozpočet vypracovaný oprávnenou osobou (autorizovaným stavebným inžinierom alebo stavebným rozpočtárom/cenárom alebo právnickou osobou, ktorá je oprávnená na vykonávanie projekčnej činnosti) alebo

¹² Užívateľ bude povinný v procese implementácie preukázať, že zamestnanec vykonávajúci činnosti odborného/technického pracovníka má pre danú pracovnú pozíciu alebo na práce vykonávané na projekte potrebnú kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť.

- znalecký posudok alebo
- mzdová politika žiadateľa (v prípade mzdových výdavkov) maximálne do výšky stanovených percentuálnych limitov alebo
- iný spôsob, ako napr. kvalifikovaný odhad, resp. predchádzajúce plnenia (žiadateľ bližšie špecifikuje spôsob stanovenia výšky výdavkov v komentári k rozpočtu projektu).

Žiadateľ uvedie pomocný nástroj, na základe ktorého stanovil výšku oprávnených výdavkov, v prílohe č. 2 žiadosti – Rozpočet projektu v stĺpci „Spôsob stanovenia výšky výdavku“.

Žiadateľ je povinný spolu s rozpočtom projektu predložiť podpornú dokumentáciu k preukázaniu oprávnenosti výdavkov (záznam z prieskumu trhu, zmluvu s dodávateľom, stavebný rozpočet vypracovaný oprávnenou osobou a iné).

E. Pravidlá pre overovanie hospodárnosti výdavkov

Vyhlasovateľ vykoná overenie hospodárnosti výdavkov vo fáze posúdenia ŽoZNP na základe predloženej podpornej dokumentácie k oprávnenosti výdavkov.

Následne bude hospodárnosť výdavkov overená v rámci procesu implementácie projektu.

V prípade potreby vyhlasovateľ overuje hospodárnosť výdavkov aj v rámci finančnej kontroly na mieste alebo zmenového konania, ak má zmena vplyv na hospodárnosť výdavkov, pričom primerane použije pomocné nástroje bližšie špecifikované v prílohe č. 3 *Postupy overovania hospodárnosti výdavkov* [Príručky k oprávnenosti výdavkov](#).

F. Neoprávnené výdavky

Za oprávnené výdavky **nie je možné považovať** najmä tieto výdavky

- výdavky na prípravu žiadosti o zapojenie do NP;
- výdavky bez priamej väzby na projekt;
- výdavky vzniknuté pred 01. 01.2021;
- výdavky vzniknuté po ukončení realizácie hlavných aktivít projektu;
- výdavky presahujúce stanovené percentuálne limity;
- bežné výdavky užívateľa, ktoré sa neaktivujú do dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku (zásoby, režijné výdavky, mzdové výdavky, služby a pod.);
- výdavky na realizáciu prístavby a/alebo nadstavby národnej kultúrnej pamiatky;
- DPH v prípade, keď je nárokovateľná na vrátenie akýmkoľvek spôsobom;
- kurzové straty;
- správne a miestne poplatky (napr. notárske poplatky), ktoré nemajú priamu väzbu na projekt;
- výdavky na právne služby užívateľa voči vyhlasovateľovi (napr. žaloba, vypracovanie stanoviska);
- dlhy a poplatky s nimi spojené, dlžné úroky, sankčné poplatky, pokuty¹³ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;

Upozornenie:

Uvedené neoprávnené výdavky nepredstavujú kompletný zoznam. Vyhlasovateľ nemôže vzhľadom na rozmanitosť realizovaných činností v rámci hlavnej aktivity projektu identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektu vzniknúť.

¹³ Napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“ a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

